

Remissvar från Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) angående 2020 års sexualbrottsutrednings betänkande "Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar", SOU 2021:43

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) har getts möjligheten att medverka i remissbehandlingen av betänkandet "Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar", nedan följer våra synpunkter.

Inledningsvis

Det sexuella våldet är ett allvarligt samhällsproblem som till största del begås av män mot kvinnor och barn. Roks delar utredningens uppfattning att samhällets syn på sexualbrotten skärpts på senare år men ser samtidigt att det fortfarande verkar som att samhället har svårt att se det sexuella våldet och svårt att tro på de som utsätts. Bilden är alltså komplex. För att en lagstiftningsprodukt om sexualbrotten inte bara ska bli fina ord på pappret krävs att vi ser det sexuella våld som män utsätter kvinnor och barn för och lyssnar på kvinnorna och barnen.

Samlagsbegreppet

Roks har ingen erinran mot utredningens förslag. Vi vill dock påpeka att sexualbrotten är långt ifrån könsneutrala, men att utredningens förslag bättre speglar den bredd av erfarenheter av sexuellt våld som finns. Könsneutralitet är inget ändamål i sig, frihet från sexuellt våld är målet!

Distansbrotten

Roks tillstyrker utredningens förslag. De principer utredningen formulerat för straffansvar för sexualbrott på distans framstår som välavvägda. Tjejjourerna möter varje dag tjejer som utsätts för sexuellt våld över nätet och därför är detta förtydligande och förstärkande av skyddet för den sexuella integriteten välkommet.

Sexuellt ofredande

Roks har ingen invändning mot utredningens förslag om att dela upp brottet sexuellt ofredande i sexuellt ofredande och sexuellt ofredande mot barn. Det finns goda skäl både för och emot en sådan ordning men Roks ansluter sig till utredningens bedömning att skälen för väger tyngre. Vi vill i sammanhanget påpeka att barn mellan 15-18 år fortfarande är barn och att det är en brist i straffrätten att skyddet för dessa barn är så pass svagt. Behovet av hjälp och stöd till dessa barn är också stort men tillgodoses inte. Det straffrättsliga skyddet för barn 15-18 år vad gäller sexualbrotten behöver alltså ses över.

Utnyttjande av barn för sexuell posering

Roks tillstyrker utredningens förslag. Brottet utnyttjande av barn för sexuell posering är viktigt eftersom det skyddar det utsatta barnet som förekommer i det stora samhällsproblem som är barnpornografen. Det skyddar också barn som blir utsatta för

grooming av vuxna, framför allt män, på internet. Att utöka straffansvaret för denna typ av gärningar är därför ändamålsenligt och välkommet.

Straffskalorna, särskilt köp av sexuell tjänst

Roks avstyrker, med ett undantag, utredningens förslag. Roks ser med oro en allt mer repressiv straffrätt med fokus på högre straff. Samtidigt minskar inte mäns våld mot kvinnor och barn. Det saknas stöd i forskningen för att hårdare straff skulle leda till minskad brottslighet. Det ska såklart inte bortses från att straffskalorna ska spegla samhällets syn på brottens allvar. Sexualbrotten, särskilt våldtäktsbrotten, är allvarliga brott. I jämförelse med andra brottsbalksbrott är redan våldtäktsbrottet ett allvarligt brott. Roks ansluter sig till det särskilda yttrandet vad gäller översynen av straffskalorna. Roks välkomnar dock att böter mönstras ut ur straffskalan vad gäller brottet köp av sexuell tjänst. Mäns utnyttjande av kvinnor och tjejer i prostitution är ett allvarligt samhällsproblem vilket straffskalorna för de relevanta brotten bör avspegla, böter hör inte hemma där.

Spårsäkring efter sexualbrott

Roks tillstyrker utredningens förslag. Roks ser att många kvinnor och flickor i ett initialt skede inte är redo att göra en polisanmälan men att de kan komma i kontakt med hälso- och sjukvården. Att det då finns en lagstiftning för hälso- och sjukvårdens ansvar i dessa situationer är välkommet.

Jenny Westerstrand
Ordförande

I beredningen av yttrandet har juristen Susanna Eriksson deltagit.